

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Richarda Bureša a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obžalovaného **J. B.**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1 To 99/2014, **o návrhu na odňatie a prikázanie veci**, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného J. B., sp. zn. 1 To 99/2014, **sa Krajskému súdu v Bratislave n e o d n í m a.**

O d ô v o d n e n i e :

Predsedníčka senátu Krajského súdu v Bratislave predložila Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh obžalovaného J. B. podľa § 23 ods.1 Tr. por. na odňatie veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 1 To 99/2014.

Dňa 15. októbra 2014 bol Krajskému súdu v Bratislave doručený návrh obžalovaného na odňatie a prikázanie veci, ktorý odôvodnil tým, že nemenovaný sudca Krajského súdu v Bratislave povedal v prítomnosti určitej osoby, že obžalovaný bude na Krajskom súde v Bratislave nezákonne odsúdený bez ohľadu na to, či skutky kladené mu za vinu spáchal alebo nie, a potom sa má domáhať spravodlivosti v dovolaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky.

Dňa 21. októbra 2014 podal J. B. návrh na vylúčenie všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave s tým, že medzi sudcom JUDr. Tiborom Kubíkom a ostatnými sudcami tohto súdu je blízke rodinné prepojenie, čím existujú medzi nimi nadštandardné vzťahy, z čoho možno vyvodiť, že títo sudcovia vedú jeho trestné veci v jeho neprospech. Menovaný sudca mal byť účastníkom konfliktu počas spoločenskej akcie v S., po ktorom mal tento sudca sľubovať exemplárne potrestanie obžalovaného B.. Podľa jeho názoru preto títo sudcovia

rozhodujú bez náležitého preskúmania veci. Z tohto dôvodu požiadal, aby bola jeho vec odňatá Krajskému súdu v Bratislave a prikázaná na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave.

Predsedníčka odvolacieho senátu sa k návrhu obžalovaného J. B. bližšie nevyjadrila.

Z písomného vyjadrenia sudcov Krajského súdu v Bratislave vyplýva, že títo sa zo žiadneho dôvodu necítia byť vo veci zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade uvedených návrhov obžalovaného preskúmal, či sú splnené zákonné podmienky na odňatie a prikázanie veci a **zistil, že tomu tak nie je.**

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa. O odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie nadriadený.

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade, bez splnenia podmienok § 23 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom na výnimočnosť takého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Medzi dôležité dôvody tzv. delegácie treba zahrnúť najmä prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca, alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočúť má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu). Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezáujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce tento postup vo vzájomnej súvislosti. Pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991 číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky, s účinnosťou od 1. októbra 1992, výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t.j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti toho - ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Medzi tieto nepatria obžalovaným uvádzané dôvody.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu ako konkrétnej osoby, resp. o vylúčení sudcov ako konkrétnych osôb.

I keď zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti /vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale sa musí javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)/. Nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady (čl. 48 ods. 1).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Z obsahu predloženého procesného spisu a obžalovaným podaného návrhu na odňatie a prikázanie veci najvyšší súd **nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec v zmysle podaného návrhu odňatá Krajskému súdu v Bratislave, pričom svoju prieskumnú povinnosť zameral na skutočnosti významné pre rozhodnutie o otázke odňatia a prikázania veci.**

Z návrhu obžalovaného nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, na podklade ktorých by bolo možné mať pochybnosti nielen o nestrannosti a nezaujatosti senátu, ktorý má vo veci rozhodovať v odvolacom konaní, ale ani ostatných sudcov krajského súdu.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel v posudzovanom prípade k názoru, že zákonné podmienky na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému súdu splnené neboli a preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 25. marca 2015

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v.r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Richard Bureš

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Zuzana Vojtelová